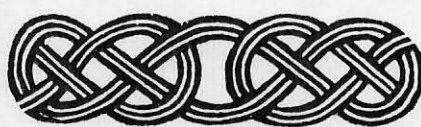

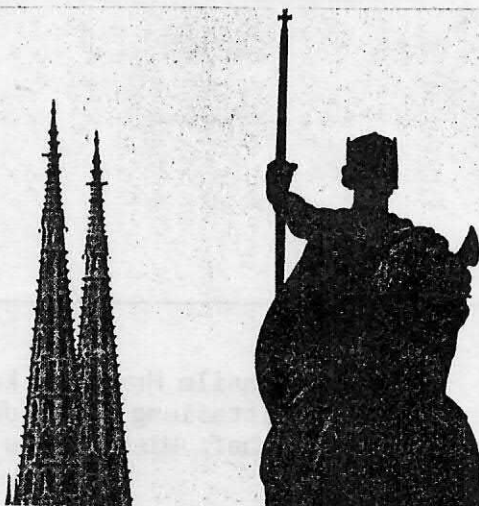
broj 5 / studeni 1993.

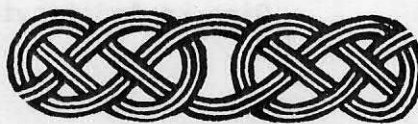
RIJEČ

**Glasnik
Hrvatske
kulturne
zajednice**

WIESBADEN

Naslovnica:

1. Julije Klović: Rodjenje; detalj;
2. Razglednica Zagreba, panorama s Tomislavova trga;
3. Nikola Bozidarević: Sv. Marija na Dančama, Dubrovnik, detalj poliptiha

RIJEČ - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
WORT - Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.

Odgovara: Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden
Verantwortlich: Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr.24
65185 Wiesbaden

Tel.: 0611/ 443482 i 174153
Faks: 0611/ 495111

Urednici: Biserka Andrijević, Edvin Bukulin i Maja Runje
Redaktion:

Bankovni racun: Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Kto/ 116 027 186
BLZ/ 510 500 15

✓
 ČLANOVIMA HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE WIESBADEN I DRAGIM
 PRIJATELJIMA KOJI PODUPIRU ILI PRATE RAD NAŠEGA DRUSTVA

✓
 Štovani i dragi prijatelji !

Medju nizovima pitanja kojima se u našim skromnim okvirima nastojimo baviti, dva niza u ovom trenutku posebno zaokupljaju našu pažnju.

Prvi niz odnosi se na veliku skupinu hrvatskih prognanika iz srednje Bosne koji zadnjih mjeseci pristižu u Wiesbaden. Te su obitelji dio hrvatskog pučanstva na čija se ledja sručio najteži dio srpskog osvajačkog rata, no njihov je križ posebno težak jer dolaze nakon tisuća drugih obitelji. U medjuvremenu je oslabila naša sposobnost da intenzivno suosjećamo i djelujemo, a posebno je nestalo zanimanja i truda njemačkih socijalnih službi i njemačkog pučanstva. Izvješćujemo o pokušajima da olakšamo teški položaj prognanih bosanskih Hrvata u Wiesbadenu.

Drugi se niz odnosi na vječnu dilemu migranata o odredištima vlastita života. Kod većine nas čežnja za povratkom stvara oluje u našim srcima istom snagom kojom su bjesnjele pri dolasku u Njemačku. Činjenica je medjutim da se zadnjih godina gotovo nitko nije vratio. Možda je zato opet vrijeme da se okrenemo tom pitanju i za njegovo rješavanje upotrijebimo naše iskustvo i razum. Prilog ovoj raspravi su razmišljanja za koje smo zamolili nekoliko mlađjih osoba. U istim okvirima je i naše nastojanje da potaknemo Hrvate da sudjeluju na izborima za Vijeće stranaca grada Wiesbadena. Nadamo se naime da bi zastupnička mjesta u gradskom parlamentarnom tijelu pridonosila unapredjivanju našega položaja na mjestu koje nam je vjerojatno već postalo drugom domovinom.

Veselimo se našem tradicionalnom Božićnom susretu, želimo Vam već sada blagoslovljeno vrijeme Došašća i Božića, pa Vas u tom smislu srdačno pozdravljamo:

Vaši (članovi predsjedništva) :

Maja Runje (tel.443482) ;
 Ivo Andrijević (tel.06128/45856) ;
 Marija Crnčić (tel.06122/16940) ;
 Edvin Bukulin (tel.06145/2167) ;
 Biserka Andrijević (tel.06128/45856) ;
 Mila Grgat (tel.409096) ;
 Vera Tomašić (06132/ 87475) ;
 Slavko Vrdoljak (tel.509887) ;
 Jožica Šnuderl (tel.842874) ;
 Zdenka Tropšek (tel.260262) .

P I S M A

Dragi prijatelji,

već smo više godina članovi Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden iako ne živimo u Wiesbadenu i njegovoj okolici.

Živimo i radimo u malom mjestu u Bavarskoj. U okolici je veoma malen broj Hrvata i koliko nam je poznato, nema hrvatskih udruga. Osobnim vezama slučajno smo upoznali Vašu Zajednicu i odlučili smo joj pripomoći članstvom, mada je ono tek "na papiru". Daleko smo i ne možemo Vam značajnije pomoći zalaganjem i radom.

Nadamo se da je naše članstvo simboličan prilog Vašim naporima za promicanjem hrvatskog zajedništva, jezika i kulture, naporima kojima umanjujete osjećaj osamljenosti hrvatskih iseljenika, pa Vas s poštovanjem pozdravljamo,

Ljerka i dr. Joško Vincetić, Reichertshausen

Dragi prijatelji,

sa velikim zanimanjem pratimo "Riječ", glasnik Vaše kulturne zajednice. Vaša ideja o izdavanju glasnika kao i Vaš način rada koji je vrlo primjerno predstavljen u "Riječi", zasigurno će dati nove impulse u razmišljanju i ostalim kulturnim društvima pa na taj način doprinijeti sveopćem napretku hrvatskog bića u emigraciji.

Radujem se Vašem uspjehu i želim Vam da i ubuduće ustrajete u svojim nastojanjima kako bi i ovom djelu svijeta ukazali na prisutnost hrvatskog duha i tradiciju hrvatske kulturne baštine.

Uz srdačne pozdrave,

Katica Vraneša
Predsjednica Hrvatske kulturne zajednice Mainz

Razgovori

FRA ANTE LUKA ČOTIĆ

U "Razgovorima" predstavljamo osobe koje žive i rade među nama u Wiesbadenu i okolici.

Ovaj puta razgovaramo s fra Antom Lukom Čotićem, jednim od suosnivača Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden, u svemu zauzetim članom hrvatske kolonije u Wiesbadenu.

Fra Ante Luka Čotić župnik je njemačke župe Presvetog Trojstva u Wiesbadenu.

Riječ: Fra Ante, rodom ste Poljičanin. To je čarobna zemlja između Stobreča, Zadvarja i Garduna, zemlja sunca, starohrvatskih crkva i državnopravnih tradicija. Kada sanjate o djetinjstvu, o čemu sanjate?

Fra Ante: Sanjam o Mosoru, o poljičkim trešnjama, vinogradima i maslinama, sanjam o ljudima s kojima sam živio, o njihovim običajima, o crkvi u kojoj su se ljudi sastajali prije i poslije mise. Sjećam se župnika, don Marka Jurišića, koji je u mom rodnom mjestu, u župi Dubrava, proveo trideset godina i tamo bio odgojitelj i graditelj ljudskih duša, tako da danas iz tog malog mjesta od samo šezdeset i pet obitelji ima sedam živih svećenika koje je on pripremio, i pet časnih sestara, a da tradicija ne pamti da je ranije od tamo bilo redovnica.

Sjećam se dječjih igara, za koje je uvijek bilo premalo vremena jer su me slali na posao u vinograd, na pašu s govedima i konjima.

Kad izidjemo poviše naše kuće, Dubrava je: u Srednjim Poljicima, vidimo dolje more, no u mom djetinjstvu nije bio običaj da se ide na kupanje. Išli smo u Omiš k fratrima, na slavlje Gospe od Anđjela. Do Omiša je bilo prečicom sat i pol pješice, no to nam nije bilo teško jer smo se veselili slavlju i pazaru. Isli smo u Gata, u Sitnu, u Tugare, na sva fešte u susjednim selima.

U rimsko je vrijeme Dubrava bila lovište cara Dioklecijana. Naša župna crkva je na uzvisini na kojoj je ranije stajala careva kuća za lov. Ime je dobila po dubovima, kojih je danas nažalost malo, jer su ih Mlečici posjekli za gradnju Mletaka.

Sjećam se i školskih dana. Učiteljice su mi bile iz Kragujevca, četrnaest ih je došlo u općinu Omiš, moje su se zvale Zora Todorović i Rusa Iseilović. Roditelji su očajavali, ali nisu smjeli ništa reći.

Riječ: Poljica su za mene i Mila Gojsalić, žena koja u onome radi čega je se sjećamo, odudara od stereotipa tradicionalne žene. Ona se upliće u društvenu sudbinu svoje zajednice, ona je "politička" žena. Je li u Dubravi živjelo sjećanje na Milu Gojsalić?

Fra Ante: Da, Mila je uvijek bila pojam u Poljicima. Poznato je da se događaj zbio u vrijeme prodora Turaka u Poljica. Turci su prodirali iz Žrnovnice, preko Srinjina, spalili dio Srednjih Poljica i, brojno nadmoćni, naglo su napredovali. U Smovu, na poljani ispod Gradca u kojem se birao poljički knez, ulogorili su se, a u sredini je Topan-paša udario svoj šator. Mila se odlučila žrtvovati, zapaliti barut koji su Turci uskladištili oko pašina šatora, ali se prije svog čina obratila Gospi na oltaru Smovske crkvice pitajući se da li se ima pravo žrtvovati za svoj narod. Narodna predaja priča da joj se Gospa nasmiješila, potvrdila njenu nakanu. Djevojka se zatim obukla u najljepšu nošnju, krenula prema turskom taboru i ušla u pašin šator. Turci su se razveselili njenom dolasku vjerujući da Poljičani djevojku šalju kao znak predaje.

Te se noći Mila bila umakla, odveo ju je bio Petar Kulišić iz Čvrčića, poljički junak. Djevojka je bila kći poljičkog kneza Jurja Gojsalića iz Kostanja i roditelji su je htjeli udati za nekog od brojnih uglednih prosaca, no Mila je Kulišića voljela toliko da se odlučila umaći. No i takovu je ljubav nadjačao osjećaj odgovornosti prema svom narodu i ona je, nakon što je na barut bacila zublju, izgorjela. Poljičani su iza toga navalili na obezglavljene Turke i stjerali ih u provaliju nad kanjonom Cetine ispod Ilinca. Danas taj dio mosorske vrleti krase Meštrovićev spomenik Mili.

Riječ: Poljičanke u toj ženi imaju neobični uzor...

Fra Ante: Da, Poljičanke je nose u srcu. Priča se da su u teškim vremenima uvijek sa sobom nosile nožić, s odlukom da brane svoju čast. Uzor im je i Mara Žuljevića, koja je dva Turčina ubila kosorom...

Riječ: Poljičani su, u modernom vremenu, i Ivanišević, Kaštelan, Miličević i Pupačić, četiri pjesnika kamena, mora, jablana i ljudske čeznje za odgovorima. Kaštelan je i partizanski pjesnik, Pupačić pak onaj koji se partizanstvini opire. Predstavljaju li oni u tom djelu ratni i poratni politički rascjep Poljica i time ukupni hrvatski rascjep?

Fra Ante: Nažalost, da. Po selima je i zaseocima moguće rekonstruirati kako su se ljudi politički svrstavali. Donja Poljica, oko Dugog Rata, imala su nešto radništva koji su simpatizirali s ljevičarima. Uz more je bilo i nešto kupljenih duša koje su podržavale kralja i jugoslavenstvo. Dio primorskog stanovništva odlazio je u partizane iz otpora prema Talijanima, tako da je u Mosoru 1942. bilo već puno partizana.

Omiš, Srednja i Gornja Poljica bila su izrazito hrvatska. Rijetki su odlazili u partizane. Kod nas je partizan bio neki Mate-mulac, kojemu su partizani obećavali da će u komunizmu lijepo živjeti. Ljudi koji su do sebe držali, bili pristojni seljaci, gadili su se na "kapu s tri roga koja se bori protiv Boga". Usput, iz Doca, iz susjedstva, su bila braća Jelići.

Moja je obitelj bila izrazito hrvatska. Otac mi je bio hrvatski vojnik, a tako i moji stričevi i ujčevi. Jednog od njih, ujca Antu, strijeljali su partizani 1944. u Mosoru. Majka koja ga je jako voljela, donijela ga je nekoliko mjeseci nakon strijeljanja mrtva kući u Dubravu gdje je pokopan. Iz poštovanja prema njemu kasnije sam uzeo njegovo ime za svoje redovničko ime.

Riječ: Potjećete iz vjerne obitelji. Je li Vaša obitelj bila presudna u oblikovanju odluke da izaberete svećeničko zvanje ?

Fra Ante: Ne posebno. Bio sam najstariji i trebao sam preuzeti zemlju i kuću. Pokojni je otac bio protiv toga da idem u sjemenište, mislio je da bi mogla ići mladja braća. No, ja sam bio nakanio biti svećenik. Divio sam se našem župniku koji je bio dobar propovjednik i uzoran čovjek i pamtio sam njegove propovjedi, koje nisu bile kratke, od riječi do riječi. Mislio sam da bih ja mogao tako propovijedati ljudima. U to sam se vrijeme međutim mučio s jednim problemom koji me pratio sve do vojske i koji se činio ozbiljnom zaprekom mojim nakanama : mucao sam. To je vjerojatno bilo od strahova. Sjećam se kako sam trpio slušajući majčino pripovijedanje o tome kako su je partizani tukli radi braće koja su bila u ustašama ,o strahovima obitelji koja je strepila nad sudbinom ujca koji se dugo poslije rata skrivao u Mosoru, dok nije uspio emigrirati u Argentinu, o strijeljanju ujca Ante ,o križnom putu ujca i stričeva. Obiteljsko je političko iskustvo bilo bolno i sjećanje na njega bilo je puno tuge i strahova. No, ni to mucanje nije me obeshrabrivalo u nakani da postanem svećenik.

Riječ: Redovnik ste Franjevačke zajednice sv. Jeronima, dakle, Franjin sljedbenik. Asižanin je osoba koja je nadahnjivala generacije hrvatskih mladića i djevojaka, posebno u južnoj Hrvatskoj. Može li takav radikalni ideal u današnjem razidealiziranom vremenu još uvijek biti uzor ?

Fra Ante: Nisam odmah postao franjevcem. Župnik me prvo poslao u dječjačko biskupijsko sjemenište u Zagreb. Nakon druge školske godine u Splitu upoznao sam pokojnog fra Franu Vlašića koje me je oduševio za franjevaštvo. Bio mi je profesorom hrvatskog jezika. Fra Frane je bio svet čovjek, sigurno ništa manje svet od fra Antića, divan i realan čovjek, pravi Franjin sin. Franjevaštvo u Poljicima inače nema tradicije. Poljica su uvijek vodili popovi glagoljaši.

Nakon tog drugog razreda gimnazije ja sam se bio našao u nekoj vrsti krize. Te mi je godine umrla mama te me obuzeo jaki osjećaj odgovornosti da kao najstarije dijete pomognem ocu i braći. Zato sam se bez ičijeg znanja prijavio na tečaj za dizaličare u splitskom brodogradilištu, položio ga i počeo raditi. Fra Frane me međutim i dalje poticao i ja sam se, i protiv očekivanja oca i obitelji, definitivno odlučio za franjevaštvo i ušao u novicijat na Košljunu.

Franjevaštvu sam se zapravo već i ranije divio. Kad smo kao mladići od 15,16 godina počeli gledati za curicama, radi toga se stidjeli i zato odlazili na ispovijed fratrima u Omiš - bilo nam je neugodno obraćati se domaćem župniku - susretali smo veoma otvorene, prijateljske i simpatične ljude, i njihova mi se franjevačka karizmatičnost činila posebnom.

Franjo je još uvijek aktualan. On jest zahtjevan, ali je zanimljivo ići njegovim putem. Njegov odnos prema prirodi, prema čuvanju života, sve je to danas aktualno. Najzanimljiviji je njegov postulat -ti si ono što jesi, a ne ono što imaš- . Načelo siromaštva je u današnjem potrošačkom društvu izuzetno aktualno.

Riječ: Studirali ste u Južnom Tirolu, na njemačkom i talijanskom jeziku?

Fra Ante: Da, u Brixenu. Provincija je uvijek nastojala imati nekoliko studenata na studijima u inozemstvu.

Riječ: Tamo ste i zaređeni za svećenika?

Fra Ante: Da, običaj je da se bude zaredjen u biskupiji u kojoj se studira.

Riječ: Nakon kratkog boravka na župama u Rijeci i Puli, 1975. dolazite na hrvatsku iseljeničku župu u Wetzlar, a 1980 u Wiesbaden. To su još uvijek vremena teške opresije i poput svih hrvatskih svećenika nosili ste teški teret čuvanja hrvatskog nacionalnog i političkog bića. Je li takvo poslanje bilo teret ?

Fra Ante: U Njemačku zapravo uopće nisam želio ići. Nakon studija u inozemstvu bio sam željan rada u domovini. No, tadašnji limburški biskup tražio je preko kardinala Kuharića u našoj provinciji svećenika za župu Wetzlar, koja se upravo osnivala, i nakon dužeg oklijevanja ja sam prihvatio.

U Wetzlaru sam skrbio za razna područja vjerskog i društvenog života ljudi. Čak sam jednom tjedno vodio i socijalno savjetovališta kod Caritasa u Montabauru. A tamo k meni nisu dolazili samo Hrvati, već i Albanci, Muslimani, Slovenci i Srbi. Poneki Hrvat me je u to vrijeme znao kritizirati zašto pomažem nehrvatima, no ja sam stajao na stanovištu da valja poštivati svakog Srbina koji učini korak da bi razgovarao s hrvatskim katoličkim svećenikom i da bi od njega zatražio pomoć. Svećeniku je svatko u prvom redu čovjek.

Hrvate sam poticao da čuvaju hrvatstvo. Svećenik nije doduše politička osoba, ali sam smatrao da mi je kao intelektualcu i kao svećeniku dužnost poticati ukupni rast osobe i napredak i interese svog naroda.

U Hrvatskoj su me zato zvali na razgovore u udbu u Zadru. Htjeli su me pridobiti da kažem što ljudi govore, što misle, što pjevaju. Ja sam udbašima jasno dao na znanje da je sve što čujem od ljudi tajna i svetinja i da od mene nitko ne može tražiti da budem izdajnik.

Riječ: Od 1986. ste župnik njemačke župe Presvetog Trojstva u Wiesbadenu. Kako je do toga došlo ?

Fra Ante: Biskupija Limburg ima svake godine sve manji broj svećenika, pa se obratila mojoj provinciji i molila za svećenika. U to smo vrijeme gradili veliku crkvu Sv. Nikole u Rijeci i biskupija Limburg je priskočila u pomoć većom svotom novca. Provincijal me molio da baš ja preuzmem župu, zato jer sam dobro poznao njemački. Bilo mi je teško, uvijek sam želio biti u hrvatskoj pastvi, ali sam poslušao provincijalovu zamolbu iz čiste ljubavi prema Hrvatskoj. Kad sada prolazim Rijekom i vidim crkvu iznad grada, poput golubice, ponosan sam jer znam da sam prodonio njenom stvaranju.

Na njemačkoj je župi izuzetno teško raditi. To je jedan drugi način rada, drugi mentalitet ljudi i drugi način razmišljanja. Valja jako puno raditi.

Riječ: Da li Vašim župljanima smeta da niste Nijemac ?

Fra Ante: U početku su neki bili skeptični, no kasnije su me izvanredno prihvatili. Ja pak pazim da doista budem njihov dušobrižnik i župnik, da ne namećem svoj hrvatski duh ili hrvatsku problematiku iako svi znaju da sam Hrvat. Zato pomažu Hrvatsku.

Riječ: Je li moguće u nekoliko rečenica usporediti Vašu župu Presvetog Trojstva s jednom župom u Hrvatskoj, slične povijesne i socijalne strukture ?

Fra Ante: Prvo, starosna dob vjernika je ovdje nesrazmjerno višlja od slične hrvatske situacije. Gotovo pola vjernika Presvetog Trojstva je starije od 65 godina. Mladje obitelji su ovdje zauzete poslom, u crkvu dolaze samo povremeno. Kršćanski život kakvog mi poznajemo ovdje zamire. Njemačko se društvo ukupno naglo sekularizira. U zadnjih desetak godina se u Wiesbadenu posjet crkvi više nego prepolovio.

Riječ: Može li se hrvatska crkva veseliti da je njen život bujan, da ne zamire poput ove u Njemačkoj, ili se valja zabrinjavati da bi sljedećih godina sekularizacija mogla zahvatiti i Hrvatsku?

Fra Ante: Možda se varam, ali se bojim da će se dogoditi upravo ovo što sada doživljavamo ovdje. Hrvati su tradicionalisti, tek dio vjernika poznaje dublje svoju vjeru. Sada je doduše moderno biti katolik, ali takav se stav brzo istroši, i tamo gdje nema dubine i ozbiljnosti, ubrzo nestaje zanimanja. Može se pretpostaviti da će se posvuda u Europi nestajati narodne, pučke, crkve, da će vjernika biti malo, ali da će ta skupina biti utoliko ozbiljnija, jedna izabrana skupina priznavatelja. To vrijedi i za svećenike: i tu će doći do kristalizacije, neće biti dovoljno nositi samo svećeničko ruho, već će se pitati tko je doista Božji.

Riječ: Zauzeti ste član hrvatske zajednice u Wiesbadenu. Doživjeli ste njene mogućnosti i njene granice. U ovom su trenutku vidljivije granice; ljudi kao da su se iscrpili. Iscrpljeni su od duga rada koji nije donio očekivani povratak, obitelji u domovini očekuju pomoć, cijela Hrvatska trpi i očekuje pomoć. Kako ohrabriti ljude?

Fra Ante: Pokušavao sam uvijek za Hrvatsku napraviti koliko mogu. To i sada činim, no velika mi je zapreka vrijeme. Njega je nakon rada na njemačkoj župi doista malo.

Kako ohrabriti ljude? Mislim da ideološke parole nisu prikladne. Valja se radije suočiti sa stvarnošću. Povratak je moguć tek onda ako u domovini postoje stvarne mogućnosti materijalne egzistencije. To do sada nije bilo moguće, a jedno određeno vrijeme to neće biti moguće ni u novoj hrvatskoj državi. Jedan dio ljudi se stoga neće moći vratiti. No, ne treba gubiti nadu. Ja sam optimist, vjerujem da će na svjetkoj političkoj sceni doći do promjene stava prema Hrvatskoj - mali narodi su doista obogaćenje Europe - da će rat završiti, da će se u Hrvatsku investirati i da će se tako otvoriti mnoga radna mjesta.

Što se tiče djelotvornije pomoći Hrvatskoj, vjerujem da je to moguće samo onda ako hrvatske vlasti uvedu vrstu ujedinjene novčane obveze za sve građane.

Riječ: Susrećemo Vas u razgovorima i šetnjama s Vašim nećacima Domagojem, Nediljkom, Antom i Ivanom, djecom Vaše nevjeste i brata koji žive u Wiesbadenu. Što želite njima i djeci druge generacije migranata?

Fra Ante: Nažalost, šetnje su sve rjedje, vremena je sve manje! Nije mi drago da je tako, jako volim biti s djecom.

Drugoj generaciji bih poželio da uči, radi, da od njemačkog društva nauči ono što je ovdje dobro. Imaju priliku rasti i školovati se u jednoj od najmodernijih i najrazvijenijih zemalja svijeta, u okružju u kojem se križaju mnoge struje, ideje i misli. Tu se može naučiti biti tolerantan, naučiti kako se vode dijalozi, a ne biti samo usijana južnjačka glava. Budu li radili i trudili se, mnogi bi mogli postati stručnjaci pa uspjeti u životu ovdje ili se vratiti u Hrvatsku i obogatiti je svojim znanjem i

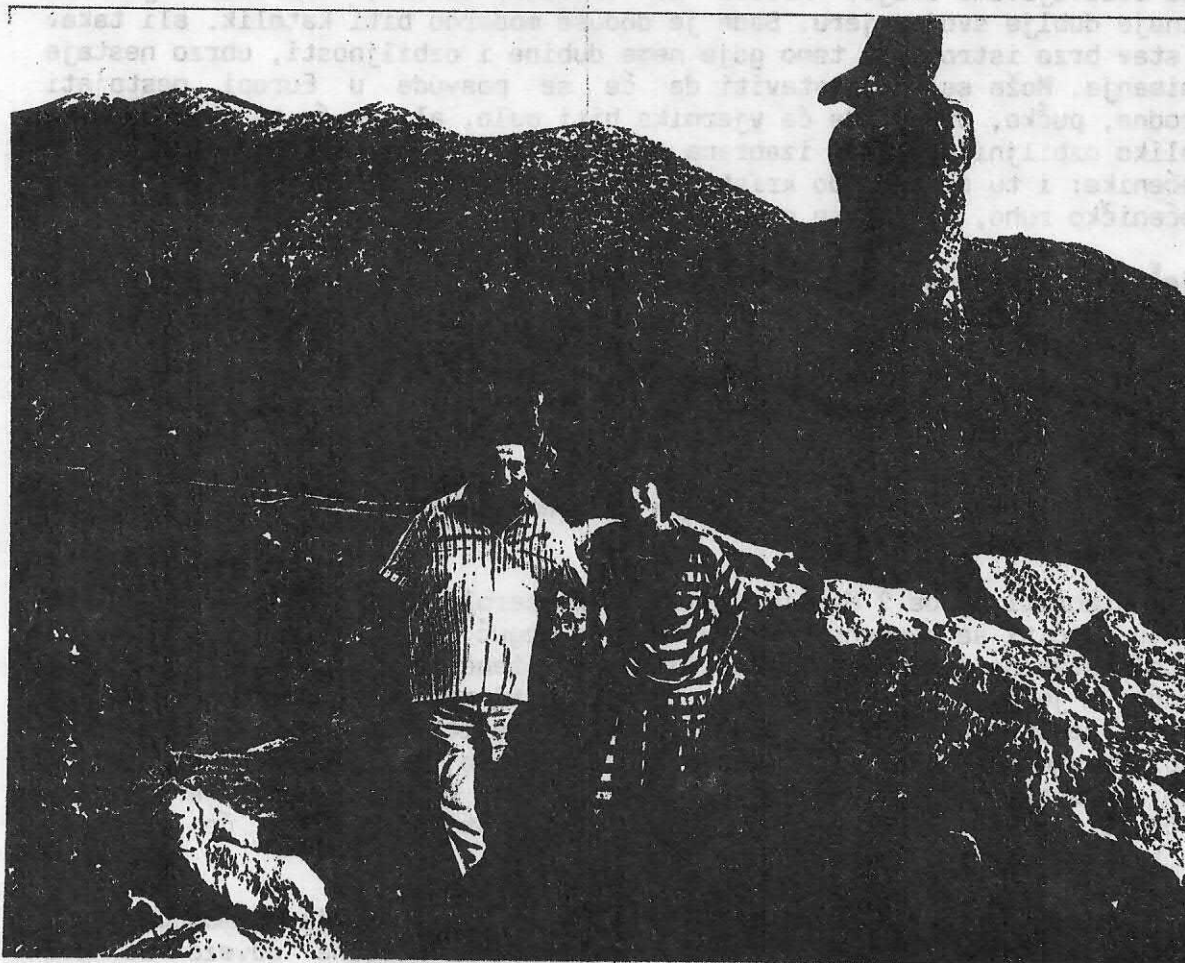
iskustvom. Vjerujem da će se mnogi željeti vratiti. Čak ako i izaberu njemačkog bračnog partnera ! Tko ne bi volio živjeti na hrvatskoj obali

Riječ: Ili u Poljicima!

Fra Ante: Oh, da !

Riječ: A što sebi želi jedan franjevac ? Ili su redovnici bez želja ?

Fra Ante: Nisu bez želja ! Obično ih imaju puno kao i svi drugi ljudi !
Osobno želim da me provincija vrati u hrvatsku pastvu, na hrvatsku župu.

Fra Ante s nećakinjom pred Meštrovićevim kipom Mile Gojsalić

Razgovor vodila: Maja Runje

DJEČJI KAMP "PUNTIŽELA '93"

Djeca iz Wiesbadena u Maloj ljetnoj školi hrvatskog

U Maloj ljetnoj školi hrvatskog u dječjem kampu u Puntičeli kraj Pule boravilo je ovog ljeta od 24. srpnja do 8. kolovoza petnaestero djece iz Wiesbadena. Ovaj program stvoren je suradnjom Hrvatske matice iseljenika i Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

Mala škola bila je pripremljena s velikim marom i ljubavlju. U pripravama je sudjelovalo niz ljudi koji su nastojali domisliti i osigurati najbolje uvjete učenja, boravka i druženja za svu djecu, i onu koja hrvatski dobro razumiju i govore, kao i onu koja hrvatski uopće ne govore. S naše su strane djecu u Zagreb pratile Gabrijela Fijala i Betina Ramljak, a s njima je u Puntičeli cijelo vrijeme boravila Agneza Novak.

Pedagozi koji su u Puntičeli vodili sam program, profesori: Dinka Juričić, Zdenka Djerdj i Pavao Jerolimov, nesebično su našoj djeci darivali vrhunsku stručnost i - sebe. Njihov je program bio: darujmo djeci posebne i lijepe dane, pa će se škole sjećati s radošću i rado će se vraćati i Hrvatskoj i hrvatskom.

Takav je program urodio bujnim plodovima. Tijekom sastanaka s roditeljima i djecom slušali smo o posebnim razgovorima, prijateljstvima, izletima, učenju u slušaonicama, brbljaonicama, lutkarskim radionicama, druženju, plesanju, sastavljanju vlastitih novina, pjesmi i glumi, kupanju, kasnom lijeganju ..., o dragocjenom doživljaju kojeg sva djeca-sudionici žele ponovno doživjeti. Sljedeće godine svi opet idu u ljetnu školu u Hrvatsku !

Donosimo nekoliko priloga djece koja su bila u Puntičeli, nekoliko sličica kojima opisuju djeliće svojih doživljaja i iskustava.

Takodjer, a s posebnim veseljem, objavljujemo "Pismo učiteljice iz Puntičele", pismo profesorice Dinke Juričić. Sigurni smo da će ono ohrabriti djecu i roditelje koji se ovog ljeta još nisu mogli odlučiti te da će sljedećeg ljeta i mnoga druga djeca imati sreću **zavoljeti** ili **jos više zavoljeti** hrvatski.

Pred kolodvorom u Mainzu prije polaska

Rodjendan

27.7. smo slavili moj rođendan. Jako sam se veselila poklonu od učitelja. Dobila sam loptu za vodu. Pjevali su mi "Sretan rođendan". Tog dana smo prvi put imali nastavu. Ujutro smo pričali priču a prije ručka smo bili u lutkarskoj radionici. Navečer smo imali brbljaonicu. Taj rođendan neću nikada zaboraviti.

Melani

Na proputovanju kroz Zagreb

Predstava

Jassica, Melani i ja smo s Dinkom priredjivali dio predstave. Crtale smo rakove, delfine, školjke, morske ježeve, puževe i ribe. S obje strane lista. Onda smo te crteže izrezale a na vrhu smo izbušile rupicu i zavezale konac.

Nakon toga sam vježbala jednu recitaciju a zvala se "Naranča".

Nasa točka je išla tako da su Melani i Jassica prikvačivale morske životinje za stolicu na pozornici, a ja sam recitirala. Nisam baš najbolje znala jer je Drago radio grimase.

Cvita

LJUBAV

Ja sam kao i drugih dana otišao dolje do diskača. Jasminka mi je rekla da curice žele sa mnom razgovarati. Jedna se curica u mene zaljubila, htjela se sa mnom upoznati. Ona se sramila, to se je vidjelo. Zadržite za sebe: i ja sam se isto sramio. Netko iz kruga je otišao Jelenu i rekao: "To ti je jednostavno, ideš k njemu i kažeš: ja sam Jelena, a on će reći: ja sam Dario". Ne znam otkud je znala moje ime. Sigurno joj je moja sestra rekla.

Jelena je otišla.

Dok su je drugi pokušali vratiti, ja sam otrčao u svoju sobu, zaključao vrata i nisam se više usudio izići.

Dario

DINKA

Jednog smo se jutra svi u sobi, ne znam ni sam zašto, probudili u pet sati. Dario, Martin i ja smo išli šetati. Kod izlaza sam vidio Dinku kako sjedi na topu i priprema svoj sljedeći hrvatski sat. Sjeo sam k njoj i s njom razgovarao. Bila je oseka. Oko nas je bila jutarnja tišina.

S Dinkom je uvijek bilo lijepo razgovarati.

Dinka je onaj tip učiteljice kojeg si svatko želi. Ona hrvatski jezik uljepša do te mjere da je čovjek rado sluša i kad sat završi. Kod ostalih učitelja jedva čekam da zvoni. Lijepo bi bilo da je ona moja razrednica. Ona je andjeo! Ona je jednostavno super! Žao mi je učenika koji nisu imali prilike upoznati Dinku.

Nadam se da će Dinka tako nastaviti do penzije.

Stipan

OPEKOTINE

Nakon nastave smo Iva, Silvija, Martina, Lidija i ja išle na plažu. Par dana prije smo se bile upoznale s dečkima iz Puntičele. S njima smo se onda toga dana na plaži srele.

Kako svi znaju, ja se radije sunčam nego kupam. Tog su dana svi išli svaki čas u vodu, samo sam se ja stalno na plaži sunčala. Stalno sam se mazala kremom za sunčanje, to se dobro vidjelo. Onda su mi dečki rekli da je bolje da se ne mažem, jer da će mi se koža guliti ako se mažem. Ja sam ih poslušala.

Prije negoli smo se vratiti u brbljaonicu, ja sam se istuširala. Tada sam vidjela da su mi trbuh, noge i ruke pocrvenili.

Dva me je dana sve boljelo. Da mi Dinka nije dala jednu kremu za kožu, sigurno bih jedan cijeli tjedan imala bolove od opekotina.

Ana- Maria

KUĆA UZ MORE

Meni se u Puntizeli najviše svidjelo naše društvo. Lijepo je bilo da smo imali jednu kuću samo za nas. Lijepo je i da je kuća bila blizu mora.

Svaki dan smo se kupali a navečer smo išli u disko. Ujutro smo išli na nastavu iako nam se strašno spavalo.

Na izlete smo išli subotom i nedjeljom. Jednom smo išli posjetiti Pulu, pa Brijune. Išli smo i u Poreč i Rovinj koji spadaju među najljepše gradova u Istri.

Meni su se ta dva tjedna jako svidjela i ja bih dogodne opet htio ići.

Mario

Pred kućom u Puntizeli

PLIVANJE NA OTOK

Poslije ručka smo Silvija, Mario i ja otišli na plažu. Gledajući otok preko puta odlučili smo preplivati do njega. Nije baš izgledalo daleko. Plivali smo i plivali... i negdje na pola puta smo se već umorili. Ipak, nismo se željeli vratiti, nastavili smo dalje. Prevarili smo se misleći da nije daleko do otoka. Kad smo konačno stigli, sjeli smo na toplo stijenje da se odmorimo i zagrijemo. Gledajući našu plažu na drugoj strani shvatila sam da nećemo lako doplivati nazad. Odšetali smo do druge strane otoka. Tamo sam vidjela jednu obitelj s čamcem koja se upravo spremala krenuti. Potrčala sam k njima i zamolila ih da nas povezu do naše plaže. To nam je bio spas. Sjeli smo u čamac i uživali u vožnji.

Kasnije su nas na nastavi učitelji dobro izgrdili, ali smo ipak dobro prošli i bilo nam je lijepo.

Iva

Pismo učiteljice iz Puntičele

Dragi roditelji,

Bilo je hrabro poslati djecu u Hrvatsku u ova gruba i nesigurna vremena. U ime svih koji su na bilo koji način sudjelovali u Maloj ljetnoj školi hrvatskoga jezika, Puntičela 1993. želim vam zahvaliti na vašoj osobnoj hrabrosti. Želim vam zahvaliti i na upornosti i strpljivosti koju ulažete da biste naveli svoje dijete na učenje, njegovanje i čuvanje hrvatskoga jezika.

Najjednostavnije je dok su djeca još sasvim mala: majka je s njima u kući, i u kući se s njima govori hrvatski. Kako rastu djeca, tako rastu i njihove obveze, sve je manje vremena za hrvatski. Isključivo o roditeljima ovisi hoće li hrvatski jezik njihovoj djeci biti drugi jezik ili će im postati strani jezik. Za vašu je djecu hrvatski jezik drugi jezik. To je vaš zajednički uspjeh.

Hrvatski je mali jezik čija je posebnost i samostalnost donedavno iz političkih razloga bila osporavana. Literatura o načinima učenja hrvatskoga kao drugoga ili stranoga jezika u Hrvatskoj nije bila objavljivana. Generacije učitelja u dopunskim i u etničkim školama, dakle, uopće nisu bile osposobljene za posao koji su obavljale. Štoviše, slane su po svijetu bez odgovarajućih udžbenika i bez iskoristive literature. O političkoj je svijesti samoga učitelja ovisilo što će učiti djecu i kako će ih učiti. To je, na žalost, ostavilo traga na generacijama hrvatske djece. Učitelj koji osobno nije načistu s time da je hrvatski njegovim učenicima drugi jezik, odbijati će djecu od učenja jezika svojim inzistiranjem na pogreškama koje i izvorni govornici čine u svome prvome jeziku: progonit će ih sa *č* i *ć*, *ije* i *je*, *glasovnim promjenama*... Istovremeno će previdjeti utjecaje prvoga jezika (njemačkoga, engleskoga...) na dublji sloj drugoga jezika (na rečenicu). Prigovarati će djeci da loše govore hrvatski, a neće biti svjestan da su jezične nespretnosti u dječjim rečenicama nastale zato što je dijete riječi iz svojih njemačkih (engleskih...) rečenica prevelo na hrvatski. Djeca dakle i dalje govore njemačke (engleske...) rečenice, ali s hrvatskim riječima.

Time je krug zatvoren: dijete sve lošije i sve nevoljkije govori hrvatski, učitelj ne zna kako da mu pomogne, roditelji se nerviraju... Pitanje je vremena kada će se dijete pobuniti. Sve počinje pitanjima. Dva su tipična pitanja kojima djeca nastoje izbjeći učenje onih sadržaja koji ih ne zanimaju. Prvo je pitanje: *Moram li ja to učiti?*, a drugo: *Zašto moram?* Na prvo pitanje glatko odgovaramo, u drugome odgovoru nas već prekidaju potpitanjima i primjedbama. Što odgovoriti djetetu koje kaže da zna dovoljno hrvatski; da nikada neće uspjeti naučiti bolje; da je to preteško; da želi svoje slobodno vrijeme posvetiti nečem drugom; da mu hrvatski nikada neće trebati u životu; da mu je sve to dosadno i da ga gnjavi...?

Najbolji je mogući odgovor onaj koji ste vi dali svojoj djeci. Vi ste ih poslali u Hrvatsku. Već prvoga dana morali su govoriti hrvatski: u jednome dućanu kupovali su sokove, sendviče, kekse... za put do Pule. U slastičarnici su kupili sladoled. U Kamenitim su vratima čitali zahvale Bogorodici. Zastali su nasred Gundulićeve ulice i mahali za jednim gardijskim kombijem. Bili su sretni što uživo vide hrvatskoga vojnika. Osjetili su potrebu da nepoznatoj osobi (učiteljici, meni) ispričaju kako su zimus skupljali novac i odjeću za hrvatske vojnike. I to je bilo ono pravo: vašoj je djeci zatrebao hrvatski jezik. Osjetili su potrebu da svoje dojmove iskažu na hrvatskome jeziku. Moram vam reći da je dalje sve išlo lako.

Prvi tjedan smo se upoznavali. Razgovarali smo o sebi, obitelji, ljudima, životu... Poticali smo ih da govore hrvatski. Većina je djece u početku očekivala da ćemo ispravljati njihove jezične pogreške, pa su se ustručavala govoriti. Imala su tremu. Istovremeno, bili su puni dojmova o svemu i željeli su ih izraziti. Sve im je bilo novo i uzbudljivo: more, plaža, način života u kampu... Željeli smo da se djeca užive u sredinu, da se međusobno prijatelje i da nas ne doživljavaju kao učitelje pred kojima treba imati tremu, nego kao prijatelje s kojima žele razgovarati. Išli smo s njima na noćna kupanja, bdjeli smo nad njima, ali im ništa nismo branili. Željeli smo da novi dojmovi nakratko obrišu njihovu donedavnu njemačku svakodnevicu: školu, učenje, njemački jezik... Jezični je cilj bio da dijete prestane razmišljati na njemačkom, a govoriti na hrvatskom.

Drugi smo tjedan započeli razgovorima o Hrvatskoj. Doticali smo razne teme gradeći jedan mali kulturološki mozaik. Pokazali smo im Pulu i Brijune, vidjeli su crvenu istarsku zemlju, mirisali mediteransko bilje, vidjeli su golo istarsko podmorje, napuštene istarske gradine, prošetali Rovinjom i Porečom, doživjeli bočatu vodu Limskoga kanala... Gledali smo dokumentarce o krapanjskim spužvarima, o školjkici svetoga Jakova..., gledali smo crtiće iz zlatnih godina Zagrebačke škole crtanoga filma, a gledali smo i ratne crtiće iz 1991...

Vaša su djeca punim plućima živjela Hrvatsku.

Razmišljali su na hrvatskome, govorili su i pisali hrvatski. Zamislili su tekstove za svoje vlastite kazališne predstave, napisali ih, naučili i uvježbali i odglumili ih pred svojim prijateljima.

Napravili su svoje novine.

Ono što je najvažnije, vaša su djeca ugradila u svoja sjećanja jednu lijepu životnu uspomenu. Uspomenu iz Hrvatske. Razlog da se i dalje ide na satove hrvatskoga u dopunskim i etničkim školama. Razlog da se u neko tmurno zimsko popodne uzme u ruku knjiga na hrvatskome. I da ih ta knjiga grije kao ona naranča (breskva) s toploga juga o kojoj smo čitali na jednome satu hrvatskoga jezika u Puntizeli.

Cijela se naša učiteljska mudrost može svesti samo na jednu jedinu rečenicu: Put do dječje glave vodi kroz dječje srce. Mi smo prošli tim putem. Mi ćemo i ubuduće ići tim putem do vaše djece.

Dinka Juričić

Dinka Juričić s Katarinom i Cvitom

NA KRIŽANJIMA

ZLATKO ŽIGRIĆ, BRIGITA BEKIĆ I BETTINA RAMLJAK

Razmišljanja, stavovi i dileme druge generacije hrvatskih migranata

Obratili smo se trojci mladih ljudi odraslih u Wiesbadenu, Brigiti Bekić, Zlatku Žigriću i Betini Ramljak, i zamolili ih za razmišljanja o vlastitom etničkom identitetu, o njihovim razmišljanjima o položaju Hrvata, o njihovom vidjenju smisla i rada u hrvatskim društvima, o njihovim točkama društvene orijentacije.

Oni pripadaju prvoj većoj skupini mladeži naše hrvatske kolonije koja upravo ulazi u život; Jedan dio njih već radi, drugi se školuje. Zajednica pomalo računa s njihovim angažmanom i, priznajemo, to je bio povod da ih zamolimo za njihove refleksije.

Razmišljanja koja su pristigla ocjenjujemo dragocjenim i autentičnim priložima i autorima najsrdačnije zahvaljujemo:

ZLATKO ŽIGRIĆ, 30, dipl.ing.elektrotehnike

Ihre Fragen beantworte ich in Form einer Stellungnahme. Diese spiegelt nur meine persönliche Meinung und steht mit Sicherheit im engen Zusammenhang mit meinen persönlichen Daten:

- geboren 1963 in Zagreb
- 1967 nach Deutschland übergesiedelt
- Beruf: Dipl.Ing./Datentechnik
- verheiratet (mit einer Deutschen)

Von den meisten, nicht mehr ganz so jungen in Deutschland lebenden Kroaten unterscheidet mich, daß ich sofort nach der Übersiedlung nach Deutschland die deutsche Staatsangehörigkeit annahm, da mein Vater Donauschwabe aus Slawonien ist. Die Mutter ist Kroatin.

Die meisten Kroaten, die wie ich in Deutschland aufgewachsen sind, haben wohl mindestens einen der folgenden Punkte mit mir gemeinsam:

- mein Freundeskreis besteht zum größten Teil aus Deutschen
- es fällt mir leichter deutsch als kroatisch zu sprechen (dies ist auch der Grund, daß ich an dieser Stelle in deutscher Sprache schreibe. Diesen Text in kroatischer Sprache abzufassen, wäre eine sehr gute Übung für mich, aber ich leide unter Zeitmangel)
- ich sehe meine Heimat nicht in Kroatien. Unter Heimat verstehe ich die Umgebung, in der man aufgewachsen ist, in der man sich am besten zurechtfindet und in der man sich daher wohl fühlt
- meine kroatischen Wurzeln möchte und kann ich gar nicht verleugnen. In mir trage ich die Elemente sowohl der deutschen, als auch der kroatischen Kultur

Die Bindungen der Kroaten meiner Generation zu Kroatien können daher nicht so stark sein, wie die Bindungen der älteren Generation.

Kroatien gehört für mich genauso zum Lebensbereich wie Deutschland. Da die deutschen Einflüsse aber zwangsläufig in der Überzahl sind, hoffe ich, daß ich durch die kulturelle Arbeit zusammen mit den Kroaten noch einiges lernen kann.

Zur Kroatischen Kulturgemeinschaft kam ich über eine andere Organisation, die spontan von Kroaten gegründet wurde, um humanitäre Hilfe (später auch für Bosnien) zu leisten.

Es war bemerkenswert, wie Kroaten zusammenkamen, um spontan Hilfe zu leisten, wo sie sich in allen Jahren zuvor eher gemieden hatten - "man wußte ja nie, wer tatsächlich hinter einer Person stecken konnte." Der Schock des Krieges saß tief und man hatte gleichzeitig zum ersten Mal die Gelegenheit, sich wirklich frei zu äußern. Leider ist das Interesse abgeebbt, obwohl sich die Situation kaum geändert hat.

Kroaten hatten eigentlich nie Schwierigkeiten, sich in die deutsche Gemeinschaft zu integrieren. Außer der sprachlichen Barriere gibt es dafür eigentlich keine weiteren kulturellen Hindernisse. Ich bin der Meinung, daß es immer sinnvoll ist, sich als Gast dem Gastgeber anzupassen.

In der deutsch-kroatischen Kulturarbeit wird, solange die derzeitige Situation in Kroatien und Bosnien anhält, der Schwerpunkt darin liegen, das Augenmerk der deutschen Öffentlichkeit auf eben diese Situation zu lenken, um soviel Hilfe wie möglich zu erhalten, damit die leidenden Menschen unterstützt werden und der perverse Krieg beendet wird.

BRIGITA BEKIĆ, 20, studentica sociologije

Rodjena sam i školovana u Wiesbadenu. Roditelji su svoj životni program upravljali prema povratku i ja sam svoje planove takodjer nastojala stvarati u tom smjeru.

Ovog sam se ljeta nakon mature prijavila za studij germanistike na Zagrebačkom sveučilištu. U trenutku kad sam trebala krenuti na kvalifikacijski ispit, obuzeo me strah i u zadnji sam čas odustala. Doživljavala sam da me čeka nešto potpuno nepoznato i neizvjesno.

Njemačka stvarnost mi je bliska i poznata. S tom bi se stvarnošću mogla potpuno identificirati, no znam da nisam njezin autentični dio. Drugi znaju da nisam Nijemica. Ne mogu reći da me radi toga ne prihvaćaju, ali ta je činjenica tu, ne mogu je ignorirati. Subjektivno osjećam da oni misle da sam strankinja.

Da sam doista strankinja podsjeća me svakodnevno roditeljski dom i hrvatska crkva u koju idem. Ti su svjetovi različiti od vanjske realnosti.

Čovjek ima potrebu reći :ja sam Nijemica, ili : ja sam Hrvatica. U tom kontekstu i ja kažem: ja sam Hrvatica, no, pri tome mi je često teško i kad na to mislim, osjećam se osamljeno. Mislim da je točno samo ako kažem :ja sam Hrvatica u Njemačkoj.

Voljela bih da su moji osjećaji bolje sintetizirani, da medju njima postoje jasniji odnosi.

Zanima me napredak Hrvatske. Hrvatska je zemlja mog porijekla i zato je dio moje sudbine.

Smatram da rad kulturnih društava ima smisla. Njegovanje kulturnog života stranih zajednica pridonosi ukupnoj kulturi u Njemačkoj. Rad u kulturnom društvu ima jednako tako smisla kao i svaki društveni rad; kad nitko ne bi ništa radio, ne bi bilo nikakvog napretka.

Nisam član kulturnog društva ali imam namjeru zaviriti u Hrvatsku kulturnu zajednicu, prvom prilikom.

BETTINA RAMLJAK, 21, studentica prava

O pitanjima koje mi postavljate razmišljam intenzivno zadnje tri godine, otkako traje rat. Strašno me pogadja nepravda i užasna sudbina Hrvatske i Bosne. Osjećam se odgovornom, voljela bih pomoći koliko mogu. Čak sam razmišljala da odem u Livno i izravno sudjelujem u obrani.

No stvari nisu tako jednostavne. Kad sam doista u Hrvatskoj, onda mi se sve čini kompliciranije i realnost me spusti na zemlju.

Ovog sam ljeta pratila Vašu skupinu djece u Zagreb, i tom sam prilikom imala jedan dan vremena za razgledavanje grada. Šetala sam gradom i osjećala sam se strašno osamljenom. Ne zato jer sam bila sama, već zato jer sam doživljavala da mi je ta stvarnost tuđa i nepoznata.

Promatrala sam ljude u tramvaju, u kavanama, na ulici i ti se prizori nisu uklapali u moju sliku o Hrvatskoj: vidjela sam na nekim ljudima da žive u nevjerojatnom luksuzu, a drugi da žive u bijedi.

Kasnije sam bila u Livnu. Tamo su me mnogi prizori takodjer zaprepastili. Vidjela sam bolnicu i spopao me užas pri pomisli da bih u njoj morala ostati. Ne radi se samo o ratu i o siromaštvu, već o postupcima, ponašanju i odnosima.

U Njemačkoj cijenim socijalnu i političku sigurnost koje svi uživaju. Ne znam da li bih doista mogla živjeti u zemlji u kojoj takvih sigurnosti nema.

Ipak, Hrvatska me jako zanima. Jako bih voljela vidjeti neku tendenciju napretka i razvitka, kao u Njemačkoj poslije rata, pa da se mogu nadati da se u toj zemlji može normalno živjeti.

Osjećam se Hrvaticom. Gotovo svakog vikenda posjećujem hrvatske priredbe. Nedavno sam bila na "Stepinčevoj katedrali" i jako mi se svidjelo.

Što se tiče Kulturne zajednice, mislim da njezine aktivnosti ne zanimaju radnike, kojih je najviše. One su samo za manji krug ljudi. Osobno ne mogu zamisliti na kojem bih ja području mogla biti od koristi. Ako bi se takvo područje našlo, bila bih motivirana za suradnju.

Pomoć domovini - čast i obveza iseljene Hrvatske

Kad su Hrvati zadnji put skupljali novčane priloge za pomoć domovini? Više se i ne sjećamo? To međutim, nije bilo tako davno kako nam se čini, jer od zadnje veće akcije prošlo je tek pola godine. Malobrojni darovatelji i još malobrojniji sakupljači sjetit će se: bilo je to tijekom travnja i svibnja ove, 1993. godine.

Zašto nam se onda to čini tako dalekom prošlošću? Zato što je oslabila spremnost na pomaganje! Zato što ni mali dio priloga koje smo bili spremni dati 91. i 92. danas više ne bi dali!

Koji su tome razlozi? Jesu li nam se ispunila očekivanja pa stoga daljnje pomaganje smatramo nepotrebnim? Ili možda - baš naprotiv - ne pomažemo zbog izjalovljenih nadanja? Jesmo li već iscrpljeni nametnutim nam ratom (bilo izravno: time što nam je rodno mjesto pogodjeno ratnim razaranja ili zbrinjavamo izbjeglice - bilo posredno: pomaganjem osiromašenoj rodbini ili prilozima raznim humanitarnim udrugama)? No kako stoji s programima prikupljanja pomoći? Nisu li akcije kakve su provodjene u 91. i 92. postale nepogodne i zastarjele u 93.?

Recimo samo nekoliko riječi o (ne)ispunjenjima očekivanjima. Nipošto nema razloga kako prekomjernom zadovoljstvu, tako ni malodušju! Mi Hrvati danas imamo svoju Državu ali nas usprkos toga čekaju još vrlo teške, možda nesavladive zadaće! Ili s oprečnog motrišta: ni najteže zadaće nisu nesavladive nakon ostvarenja one najosnovnije - obnove Hrvatske Države! No bez obzira na motrište - tko sada posustane, jer je zadovoljan postignutim, jednako dovodi u opasnost sve što je ostvareno kao i onaj što se prepusti malodušju.

Ni o možebitnoj iscrpljenosti ne treba mnogo riječi. Nedvojbeno je da većina iseljene Hrvatske ni izdaleka toliko ne trpi (čast iznimkama) koliko trpi ratom osiromašeni i dijelom izbjegli puk u domovini. Uzmimo domovinu za mjerilo - i prestanimo pričati koliko smo dosad dali, nego koliko još treba dati!

Dati - ali kome, kako? Jesu li dosadadašnje akcije, što privatne, što zajedničke, neusklađene i stihijske, opravdane u budućnosti? Postoje li druge mogućnosti pomoći?

Ovim smo došli do srži problema! Uzrok zastoja u pomaganju domovini valja tražiti ne samo u nama samima nego i u (ne)postojećim programima. Ali - zašto smo se prije odzivali pozivu na pomoć koji je dolazio od pojedinaca ili grupa poznatih samo uzem krugu Hrvata na ograničenom području? Zato jer onda drukčije skupljanje nije bilo moguće! Još je postojala Jugoslavija, koja je terorom i prijetnjom dotada sprječavala svaki sustavni rad Hrvata. Europa je još priznavala Jugoslaviju i zemlje-domaćini nam nisu bile sklone. Osim toga, nije se moglo gubiti vrijeme izgradnjom ustroja, jer pomoć je hitno bila potrebna. Međutim - takav improvizirani oblik pomoći mogao je biti samo privremenog karaktera i nije mogao davati plodove duže vremena, jer je teret pomoći bio vrlo neravnomjerno raspodijeljen. Sada bi ga trebala zamijeniti sveopća i sveobuhvatna obveza pomaganja domovini, koja će pravedno raspodijeliti teret stvaranja i jačanja Hrvatske Države prema mogućnostima svakog pojedinog hrvatskog iseljenika. Takvu obvezu ne može proglasiti nijedan pojedinac, ma kako ugledan bio, niti neka grupa, ma kako dosad bila uspješna, niti nekoliko grupa zajedno, nego samo naša Hrvatska Država. Kad smo počeli pomagati domovini, nismo još imali Državu, pa smo radili kako smo najbolje znali. Sada kad imamo Državu, vrijeme je da se pomoć prikuplja profesionalno prema pomno razradjenim pravilima.

Hrvatska kulturna zajednica se već duže vrijeme zalaže za uvođenje sveopće obveze pomoći domovini jer to ima daleko veće izgleda na uspjeh, nego nastavljanje privatnih akcija na koje je odziv sve slabiji. Pritom HKZ ima osobito sljedeće na umu:

- domovini itekako treba pomoć
- kao hrvatski građani očekujemo puno od naše države, ali da bi nešto mogli zahtijevati moramo snositi razmjerni dio tereta ostvarenja naših očekivanja
- pomoć iseljene Hrvatske bi jačala moral hrvatskog naroda u domovini koji će u sljedećim naporima, kako na bojištu, tako i u gospodarstvu biti od presudnog značenja
- izravno pomaganje hrvatskoj državi otklanja svako nepovjerenje kojeg je kod mnogih bilo kad je skupljao pojedinac ili grupa
- Hrvati iz Herceg-Bosne su takvu obvezu već uveli, što je razlog više da se uvede i za Hrvate iz Hrvatske.

HKZ je više puta detaljnim razlaganjem istupila u prilog uvođenja sveopće obveze pomaganja domovini, kao na primjer:

- u pismu hrvatskom veleposlaniku u Bonnu, gospodinu Ilicu (objavljeno u Riječi br.4)
- u dugom razgovoru s Maticom iseljenika u Zagrebu, kolovoza ove godine
- u mnogim kontaktima s hrvatskim udrugama u Njemačkoj.

Dosada, nažalost, nismo iz domovine dobili nikakvog odgovora, pa to pitanje potičemo ponovno preko našeg glasila - Riječi. Vjerujemo da nikakav odgovor još ne znači - niječan odgovor, pa nas to potiče da ustrajemo.

Ivo Andrijević

U WIESBADENU PRONADJENA I KUPLJENA VRIJEDNA KNJIGA IZ HRVATSKE POVIJESTI

U okvirima Hrvatske kulturne zajednice djeluje radna skupina za povijest i politiku o čijem smo radu izviješćivali.

Zahvaljujući članovima ove skupine kupljena je knjiga iz godine 1671, o sudskom postupku i pogubljenju Zrinskog i Frankopana. Knjigu je u jednom antikvarijatu u Wiesbadenu pronašao gosp. Branimir von Vuchetich koji je iza toga pokrenuo akciju kako bi knjiga bila kupljena.

Usprkos mnogih drugih potreba u domovini napaćenoj ratom, a imajući u vidu izuzetnu povijesnu i kulturnu vrijednost knjige, članovi skupine odlučili su kupiti knjigu i pokloniti je jednoj kulturnoj ustanovi u Hrvatskoj. Knjiga je kupljena po povoljnoj cijeni od 1800 DM.

Hrvatsko kulturno blago je u ovom ratu sustavno i namjerno uništavano; knjiga je mali prilog njegovoj obnovi.

Kupnja knjige je omogućena priložima članova Zajednice i prijatelja.

O Knjizi

Naslov knjige je "Točan i iscrpan opis o sudskom postupku i kazni pogubljenjem grofova Franje Nadasdyja, Petra pl. Zrinskog i Frana Krste Frankopana."

Knjiga je tiskana 1671. u carsko - kraljevskoj tiskari u Beču prema nalogu cara Leopolda. Svrha joj je bila pravno opravdati kazneni progon i pogubljenje optuženika. Kako su optužnica i postupak bili manjkavo utemeljeni, knjiga nije postigla svrhu i Habsburgovci nalažu uništenje knjige.

Knjiga ima znatnu povijesnu vrijednost kao vrijedan i rijedak dokument.

Poznato je da Hrvatska nacionalna i sveučilišna knjižnica ima jedan primjerak ove knjige.

Ausführliche und Warhafftige Beschreibung

Wie es mit denen

Criminal-Processen,

Und darauff erfolgten

Executionen

Wider die drey Grafen

Francken Nadasdi /

Peter von Zrin /

Und

Frank Christophen Fran-
gepan / eigentlich hergangen.

Gedruckt zu Wien in Oesterreich / bey Mattheo Cosmographo /
Köm. Kayserl. Mayestät Hoff- Buchdruckern /
im Jahr / 1671.

Naslovnica

Zrinsko - frankopanska urota

Sredinom 17. stoljeća na bečkom dvoru jačaju težnje k apsolutističkim oblicima vladanja Hrvatskom i Ugarskom. Sukobi s hrvatskim velikašima se produbljuju i zato jer je dvor oklijevao vojno pripomoći oslobađanju hrvatskih zemalja pod Turcima, bojeći se da bi oslobađanje ojačalo hrvatske težnje za osamostaljivanjem.

Ustanak su od 1664. do 1671. u Hrvatskoj predvodili grofovi Nikola (stradao 1664) i Petar Zrinski, a kasnije im se pridružio grof Fran Krsto Frankopan.

Radi slabe organizacije i propasti diplomatskih misija kod Francuza, Turaka i Poljaka, urota je propala. Zrinski i Frankopan odlaze u Beč na opravdanje caru Leopoldu. Bečki je dvor prevario hrvatske pobunjenike, bacio ih u tamnicu i, premda je odluku da će ih pogubiti donio prije uhićenja, godinu dana vodio sudsku istragu te ih 30.4.1671. pogubio odsijecanjem glave u Bečkom Novom Mjestu.

Oproštajno pismo Petra Zrinskog

Uoči pogubljenja Petar Zrinski napisao je pismo svojoj ženi Katarini.

Pismo Zrinskoga Katarini jedan je od najpotresnijih tekstova koji je ikada napisan na hrvatskom jeziku. To je pismo čovjeka koji svoju ženu naziva udovicom, koji zna da će mu sutradan biti odrubljena glava, ali koji mirno i hrabro čeka svoju smrt.

Za Hrvate je ovo potresno pismo i svjedočenje o tragediji jedne obitelji kroz koju se prelama sudbina naroda. Zrinskome je odrubljena glava, Katarina je umrla zatočena u jednom dominikanskom samostanu u Austriji, sin Ivan umro je u bečkom zatvoru nakon višegodišnjeg tamnovanja, a tadjinska je vlast jos jednom natkrilila Hrvatsku.

*M*oje drago srce. Nemoj se žalostiti surhu ovoga moga pisma, niti burkati. Polag Božjega dokončanja sutra v deseti ore budu mene glavu sekli, i tulikajše naukupe tvojemu bratcu. Danas smo mi jedan od drugoga srčeno prošćenje uzeli. Zato jemljem ja sada po ovom listu i od tebe jedan vekovečni valete, tebe proseći, ako sam te u čem zbantuval, ali ti se u čem zameril (koje ja dobro znam) oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smrti dobro pripravan, niti se plašim, ja se ufam u Boga vsemogućega, koji me je na ovom svetu ponizil, da se tulikajše mene hoće smilovati, i ja ga budem molil i prosil (komu sutra dojt u fam se), da se mi naukupe pred njegovem svetem tronušem u dike vekivečne sastanemo. Veće ništar ne znam ti pisati, niti za sina, niti za druga dokončanja našega siromaštva. Ja sam vse na Božju volju ostavil. Ti se ništar ne žalosti, ar je to tak moralo biti. U Novem Mestu, pred zadnjim dnevom mojega življenja, 29 dan aprila meseca, o sedme ore podvečer, leta 1671. Naj te gospodin Bog s mojum kćerju Auroru Veroniku blagoslovi.

Groff Zrini Petar

MEDJUNARODNO LJETNO SLAVLJE

Wiesbaden, Marktplatz, 19.rujna 1993.

Na tradicionalnom ljetnom slavlju, koje svakoga ljeta priredjuje Vijeće stranaca grada Wiesbadena, Hrvati su bili brojno i raznoliko zastupljeni. Iz Wiesbadena su sudjelovali HKZ, HDZ, HKM i njezina folklorna grupa, te tamburaška grupa TIM, a takodjer je nastupilo i nekoliko hrvatskih grupa iz okolice. Dok su folklorne grupe i tamburaši nastupili u programu, HKZ te HDZ i HKM su imali svoje štandove. Trud aktivnih članova hrvatskih udruga bio je nagrađen mnogobrojnom posjetom Hrvata ali i njemačkih gradjana i ostalih stranaca, koji žive u Wiesbadenu. Tome je pridonjelo i lijepo sunčano vrijeme.

Hrvatska kulturna zajednica je svojim sudjelovanjem htjela pružiti još jednu priliku za okupljanje Hrvata i ukazati na aktivno sudjelovanje Hrvata u životu grada Wiesbadena.

Štand Hrvatske kulturne zajednice

MALI JEZIČNI SAVJET

U ovom broju uvodimio rubriku: "Mali jezični savjet", za koju piše profesorica hrvatskoga jezika Dinka Juričić iz Zagreba.

Da li je iz srpskoga jezika. U hrvatskome jeziku to *da li* valja izbjegavati

Ne ovako:

Da li znaš...

Da li ćeš ti...

Da li imaš...

Da li je ovo...

Nego ovako:

Znaš li...

Hoćeš li ti...

Imaš li...

Je li ovo...

Ne znam da li da uzmem ili ne.

Ne znam da li smijem.

Ne znam trebam li uzeti ili ne.

Ne znam smijem li.

Za + infinitiv je iz njemačkoga jezika. U hrvatskome jeziku to valja izbjegavati.

Nego ovako:

Imaš li što za čitati?

Imaš li što za vidjeti, kupiti...

Nemam ništa za jesti.

Nemam ništa za obući.

Nego ovako:

Imaš li što za čitanje?

Može li se što vidjeti, kupiti...

Nemam ništa za jelo. Nemam što jesti.

Nemam što obući.

Restaurant s dugogodišnjom tradicijom koja obvezuje.

Za Vaše individualne obiteljske i poslovne večere ili ručkove rado stojimo na raspolaganju.

Naš party-service nudi isporuku hladnih i toplih jela.

Radno vrijeme: od utorka do nedjelje od 11.30 do 14.30, te od 18 do 24 sata. Ponedjeljkom zatvoreno.

Obitelj Karković
 Wielandstrasse 7, 6200 Wiesbaden
 Tel.0611/840303

PRILOG OGRANKA HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE WIESBADEN

HDZ

POTICAJ NA RAZMIŠLJANJE

Wiesbaden, 21. listopada 1993.

U iseljeništvu živi skoro toliko Hrvata, koliko i u domovini. To se može slikovito usporediti sa jednim organizmom, kojemu je jedna noga u domovini, a druga u dijaspori. Želim sa time reći, od kolike je važnosti za našu domovinu, hrvatski narod u iseljeništvu.

Stoga sam mišljenja, da hrvatska privreda neće lako moći stati na noge, bez većeg angažiranja Hrvata u svijetu.

Hrvati izvan domovine su i novčano pomogli u obrani Hrvatske.

Nažalost, ima ljudi u domovini, koji izjavljuju;

Vaša pomoć iz dijaspore, je samo jedna kap u moru za obranu i obnovu Hrvatske. Nije rečeno, kolika je ta kap.

Štovane dame i gospodo u domovini, neznam, možete li zamisliti, koliko takve riječi, nas Hrvate izvan domovine pogađaju?

Sigurno, pomoć Hrvata izvana se je u zadnje vrijeme rapidno smanjila.

Po mome mišljenju, na to su utjecale i nespretne izjave iz domovine.

Dakle, trebalo bi ponovo animirati Hrvate u svijetu, za pomoć i obnovu.

Hrvatska vlada bi trebala izraditi koncept u sporazumu sa nama, radi efektivnije pomoći hrvatskome narodu.

Na bazi dobrovoljnih priloga, pokazalo se je, da samo jedan dio ljudi daje pomoć i žrtvuje se.

Samo, ako to preuzmu općine i mjesne zajednice, koje svih imaju u evidenciji, moguće je onda svima dati na znanje i obavezu prema domovini sprovesti u djelo.

Očekuje se da će Hrvati iz dijaspore podržati Zakon o 2%-nom izdvajanju svojih neto prihoda za obnovu Hrvatske.

Mnogi od nas žive u zapadnim demokratskim zemljama 20 i više godina.

Nije moguće, da je zapadna demokracija prošla samo tako mimo nas, već smo mi stekli određena iskustva u demokratskom svijetu.

Hrvati i HDZ u dijaspori, trebaju direktno sudjelovati u demokratizaciji R. Hrvatske.

Od hrvatskog iseljeništvu, naročito nas u Evropi, ne može se samo očekivati da vršimo svoje dužnosti, nego tražimo i svoja prava.

Ta prava bi trebala biti zastupljena u političkom i privrednom životu u Hrvatskoj.

Nisu dovoljni argumenti, da dijaspore drugih zemalja, kao Italije, Irske i Izraela, nisu nazočne u političkom uređenju svojih zemalja.

Hrvatska dijaspora je jedan specifikum za sebe.

Svi oni, koji navode takve argumente i tome se protive, rade ili iz osobnih interesa, ili su ostaci komunističkog sistema u Hrvatskoj, pa im zapadna demokracija ne ide u prilog.

SKUPŠTINA SAVEZA HRVATSKIH DRUŠTAVA U NJEMAČKOJ

Za 23. listopada ove godine je bila zakazana pa je i održana izvanredna skupština SHDNJ. Bilo je potrebno sazvati skupštinu radi izmjena u Statutu Saveza koje Općinski sud u Mainzu traži da bi se Savez mogao registrirati kao e.V. U međuvremenu se dogodio i Svjetski hrvatski kongres (SHK) početkom srpnja u Zagrebu. To su dakle bile glavne točke dnevnoga reda ove Skupštine.

Na ovoj su Skupštini iz naše Zajednice sudjelovali brojni članovi: gospođa Maja Runje - predsjednica HKZW te više članova predsjedništva.

Općinski sud u Mainzu je tražio također ponovno biranje tajnika Saveza, pa je tom prilikom gospodin Edvin Bukulin iz naše Zajednice izabran za tajnika Saveza većinom glasova.

Glavna tema dana je bila: SHDNj i njegov odnos prema SHK. SHK želi imati svoje podružnice u svim zemljama gdje ima Hrvata. SHDNj je zamišljen kao organizacija svih hrvatskih društava u Njemačkoj, i on je doista otvoren za sva društva ma da Savezu nisu još pristupila sva relevantna društva. Po statutima SHK može u svakoj zemlji biti samo jedna podružnica koja okuplja hrvatska društva u dotičnoj zemlji. Nameće se dakle pitanje hoće li se Savez uključiti u SHK kao jedini predstavnik za Njemačku, ili se Savez treba s nekim drugim organizacijama udružiti u podržnicu za Njemačku. Koje su to organizacije s kojima bi se Savez ravnopravno trebao udružiti, meni nisu poznate. Meni je samo poznato da su u Bavarskoj neki intelektualci stvorili "Bavarski savez", ali to ništa ne priječi da se taj savez uključi u SHDNj, jer je po najnovijim odredbama Statuta SHDNj predviđeno da se konstituiraju regionalna tijela SHDNj. To će se pitanje trebati riješiti 27. studenoga ove godine na sastanku u Bonnu s dr. Novakom koji je u Zagrebu imenovan predsjednikom koordinacijskog odbora SHK za Njemačku i ostalim članovima tog odbora također u Zagrebu imenovanima po Njemačkim regijama. Za Hessen su u taj odbor imenovani gospođa Kurolt iz Sultzbacha i gospodin Bukulin iz Flörsheima. Na Skupštini je također odlučeno da čitavo predsjedništvo ovog Saveza bude prisutno na ovom sastanku. U međuvremenu će tajnik Saveza podnijeti izvršnom odboru SHK u New Yorku pismeni zahtjev da se SHDNj primi i prizna kao podružnica za Njemačku. Edvin Bukulin

SVEČANA SJEDNICA RADNOG ODBORA SVJETSKOG HRVATSKOG KONGRESA (RO SHK) U SABORNICI 30. LISTOPADA 1993.

U Zagrebu je u Sabornici održana svečana sjednica RO SHK povodom promocije projekta financiranja 110 kV dalekovoda od Meline kod Rijeke preko otoka Krka, Raba i Paga do Zadra. Na taj će se način južna Hrvatska energetske povezati s ostalom Hrvatskom i Europom.

Već je u srpnju ove godine SHK odlučio pokrenuti Hrvate po svijetu kako bi oni financirali taj projekt. RO SHK je pod vodstvom g. Josipa Kocijana iz Düsseldorfa razradio konkretan plan i pravila financiranja. Na tu sjednicu sam bio i ja kao predstavnik SHDNj pozvan pa sam tako promociji i prisustvovao.

Projekt financiranja je solidno razrađen pa sam uvjeren da će i uspjeti. Ovdje se ne radi o poklapanju novca u neke nejasne projekte nego se radi o investiranju za svakog pojedinca malih iznosa ali po mogućnosti svih Hrvata koji se nalaze i rade izvan domovine. Zamišljeno je preko trajnog naloga (Dauerauftrag) odvajati mjesečno za ovu svrhu 2% svojih primanja, tj. 30, 60, 90 ili 150 DM. Dakako da je moguće onu svotu koja na godinu dana proizlazi iz odabrane visine plaćanja moguće i od jednom isplatiti ili u nekim drugim razmacima. Tako bi se s tim relativno malim iznosima moglo već za nekoliko mjeseci stvoriti kapital od potrebnih 42 milijuna dolara. Uloženi novac se može već nakon godinu dana koristiti za kupnju dionica, stanova i sl. u Hrvatskoj.

Formirano je i posebno nadzorno tijelo koje će strogo kontrolirati da se novac, koji preko banaka u Njemačkoj i drugdje u svijetu pristize u Privrednu banku u Zagrebu, za tu svrhu stvarno i upotrijebi. Prospekti i formulari su već otisnuti i moći će ih se dobiti kod hrvatskih institucija širom Njemačke. Iza ovog projekta financiranja stoje hrvatska vlada i SHK. Oni jamče za uloženi novac.

Pozivam sve Hrvate da se uvjere u solidnost ovoga projekta pa da u njemu svaki prema svojim mogućnostima sudjeluje.

Edvin Bukulin

HRVATSKI PROGNETICI IZ BOSNE U WIESBADENU

Teške prilike brojnih obitelji

U Wiesbadenu je utočište našlo više stotina prognanika iz Hrvatske i iz Bosne.

Prognanici iz Hrvatske stizali su početkom rata protiv Hrvatske, u trenucima dok je cijelo iseljništvo bilo na nogama, spremno i sposobno pomoći. Također se vjerovalo da će rat trajati kratko te da će se ljudi moći vratiti što se znatnim dijelom i ostvarilo. Ostali dio Hrvata uglavnom se povoljno smjestio i našao radna mjesta.

Hrvati iz Jajca, Prijedora, Banja Luke ili Vareša stižu intenzivnije tek od početka ove godine. U međuvremenu je Wiesbaden smjestio nekoliko tisuća izbjeglica, uglavnom Muslimana iz Bosne i sa Sandžaka, i gradske su vlasti - za brigu i financiranje nadležni su gradovi - svakim danom sve restriktivnije.

Većina hrvatskih obitelji iz Bosne smještena je u prihvatilištima čiji je standard oskudan ili bijedan. U uskim i bučnim prostorijama, s niskim higijenskim uvjetima, s jednoličnom industrijskom hranom, trpe djeca i odrasli. Djelatnici Caritasove socijalne skrbi na hrvatskom jeziku i predstavnici Hrvatske župe trude se riješiti najosnovnija pitanja, no njihove su mogućnosti također ograničene.

Hrvatska kulturna zajednica zauzimala se u više navrata. U srpnju je pokrenula privatnu tužbu kojom se, nakon što su bile iscrpljene druge mogućnosti, nastojalo privoljeti gradske vlasti da smjeste mladića iz Jajca kojem je bio uskraćen nužni smještaj. Grad naime već mjesecima odbija smještati pojedinačne osobe koje stižu bez obitelji, s obrazloženjem da su skloništa popunjena. Sud je presudio u korist tužitelja.

Pokretanje tužbe nije proteklo bez dvoumica s naše strane: Koliko smijemo tražiti od strane koja ulaže znatna sredstva, a da je međunarodi zakonski akti na to ne obvezuju? Zaštita ratnih izbjeglica nije u Europi uređena i kodificirana i niti jedna država nije dužna prihvaćati ratne prognanike iz drugih zemalja. Njemačka se angažirala više od mnogih drugih država i na izbjeglice troši izuzetno mnogo novca. Moramo li zato biti zahvalni čak i onda ako je razina prihvata ponekad i ispod ljuskog dostojanstva?

Popraćeno nekim dvoumljenjem bilo je i zalaganje Hrvatske kulturne zajednice u slučaju bosanskih putovnica za Hrvate iz Bosne (sljedeća stranica). No, smatrali smo da je nužno založiti se u stvari koja oštećuje one koji su užasno prepatili i koji još uvijek jako pate.

Na kraju: smatramo da naše vlastite mogućnosti, mogućnosti hrvatske zajednice u Wiesbadenu nisu iscrpljene. Mnogi pojedinci doista su već priskoćili, ali potreban je još veći angažman.

Prognani Hrvati iz Bosne očekuju našu pomoć. Pomozimo u traženju posla i stana, djeci u pripremama za školu, pri posjeti liječniku, u obavljanju poslova za koje je potrebno znanje jezika! Pomozimo ljudima koji su u velikosrpskom osvajačkom pohodu protiv Hrvatske i Hrvata sve izgubili!

An Herrn
Winnrich Tischel
Leiter der Ausländerbehörde der Stadt Wiesbaden
Schiller Platz 1
65185 Wiesbaden

10.11.1993

Betr.:Pässe für bosnische Flüchtlinge kroatischer Volkszugehörigkeit

Sehr geehrter Herr Tischel,

die Ausländerbehörde Wiesbaden verlangt von den bosnischen Flüchtlingen, die sich in Wiesbaden im Rahmen einer Duldung aufhalten und deren altjugoslawische Pässe abgelaufen oder nicht vorhanden sind, Pässe der Republik Bosnien und Herzegowina.

Die neuen bosnischen Pässe werden von dem Konsulat der Republik Bosnien und Herzegowina mit Gebühren von 350.-DM ,bzw.240.-DM für Kinder, erteilt. Die Flüchtlinge müssen dazu persönlich nach Stuttgart reisen, was weitere Kosten verursacht.

Dies stellt für Flüchtlinge oft unüberwindbare Schwierigkeiten dar. Zwar gibt es eine Zusage des Konsulates, daß Sozialhilfeempfänger von den Gebühren befreit werden können, die leider meist nicht eingehalten wird. Die Antragsteller berichten von erpresserischem Verhalten der Konsulatsbeamten, die die Erteilung der Pässe mit einem basarähnlichen Verhalten "... geben Sie uns mindestens 200.-DM, oder es gibt keinen Pass" verbinden. Und die Flüchtlinge sind leicht erpressbar, da sie um ihren Aufenthalt (Duldung) fürchten.

Für Kleinverdiener ist die Situation auch schwierig, da es keine gestaffelten Gebühren gibt,so daß die Menschen sich oft schwer verschulden, um die Pässe bekommen zu können.

Die bosnischen Konsulate sind inzwischen ausschliesslich von muslimischen Beamten besetzt, so daß sie nur noch den muslimischen Teil Bosniens repräsentieren, womit dieser Besuch für kroatische Flüchtlinge einer schweren Überwindung bedarf. In Bosnien sind viele Kroaten durch die muslimische Vertreibung Flüchtlinge geworden sind. Solche Opfer sind leider gerade in Wiesbaden in grösserer Zahl vertreten.

Weiter verlangt das Konsulat von allen Männern eine schriftliche Erklärung ,das Formular füge ich bei, über ihre Bereitschaft, sich für die Verteidigung zur Verfügung stellen zu wollen. Dies stellt die Menschen, die grausame Folgen des Krieges gespürt haben und davor geflohen sind, in die absurde Lage, unterschreiben zu müssen, daß sie bereit sind, sich militärisch engagieren zu lassen.

Es ist bekannt, daß die Ausländerbehörden in anderen hessischen Städten auch andere Dokumente als Nachweis über die bosnische Staatsangehörigkeit anerkennen, in unserem Fall gegebenfalls auch kroatische Pässe mit einer Bemerkung über den ständigen Aufenthalt in Bosnien (wenn es sich um doppelte Staatsangehörigkeit handelt), so daß wir Sie hiemit bitten, die gleiche Praxis auch in Wiesbaden einzuführen. Es muß darum gehen, die Lage der Menschen, die die Zerstörung ihrer Existenzen erleben mussten und deren Zukunftsperspektiven größtenteils verstört sind, nicht in unnötiger Weise zu erschweren.

Mit freundlichen Grüßen,

Maja Runje
(Vorsitzende)

HRVATSKI PREDSTAVNICI U VIJEĆU STRANACA GRADA WIESBADENA

7.11.1993. su u Wiesbadenu održani izbori za Vijeće stranaca grada Wiesbadena. Na izborima su Hrvati, uz organizacijsku pomoć hrvatske župe, ogranka HDZ-a i našeg društva, sudjelovali s Hrvatskom listom.

U novi saziv Vijeća izabrani su gospodja Mira Damjanović i gospodin Ivan Milek.

Vijeće stranaca ima u strukturama gradske vlasti tek savjetodavni karakter. Njegova riječ ima međutim u gradu izvjesnu javnu i političku težinu te za strance predstavlja važni most s njemačkim upravnim i političkim tijelima.

Gospodji Damjanović i gospodinu Mileku čestitamo; u njihovom malom teamu vidimo nove partnere i suradnike, novo uporište hrvatske zajednice u Wiesbadenu.

Mira Damjanović i Ivan Milek

Video-večeri radne skupine za politiku i povijest

Radna skupina za politiku i povijest Hrvatske kulturne zajednice priredjuje dvije video-večeri s temama iz hrvatske povijesti.

Video-večeri žele okupiti zainteresirane Hrvate na razgovor o temama iz hrvatske povijesti i kulturne baštine.

Večeri će se održati: u subotu, 27.11.1993. u 19 sati i u
u subotu, 4.12.1993. u 19 sati u

prostorijama hrvatske župe, Waldstrasse 95.

Posebno bi nas veselilo prisustvo mladih koji nisu imali prilike učiti i upoznati hrvatsku povijest ! Hrvatska povijest je temelj hrvatske budućnosti !

OBAVIJESTI1 - Hrvatska i mediji -

20.11.1993 u 19.30 sati, Frankfurt, Adalbertstrasse 10 A;
Tribina Udruženja bivših studenata i prijatelja hrvatskih
sveučilišta Frankfurt; u suradnji s Hrvatskom kulturnom
zajednicom Wiesbaden i drugim društvima.

2. - Prizori hrvatske povijesti -

27.11.1993. u 19 sati i 4.12.1993. u 19 sati, Wiesbaden, Waldstr.95;
Video-večeri i razgovor o temama iz hrvatske povijesti: Radna
skupina za politiku i povijest Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

3. - Hrvatski Božić -

11.12.1993. od 19 sati, Wiesbaden, Maria-Hilf, Kellerstrasse;
Velika tradicionalna Božićna priredba Hrvatske kulturne Zajednice
Wiesbaden; Nastup djece i odraslih; večera.

4. - Prodajna izložba slika suvremenih hrvatskih slikara -

16 - 19. 12.1993, Stadthalle Taunusstein, Taunusstein;
Otvorenje: četvrtak, 16.12.1993. u 18 sati;
Izložba je otvorena: u četvrtak od 18 do 21 sat, u petak od 18 do 21
sat, u subotu od 15 do 18 sati i u nedjelju od 11 do 18 sati;
Tradicionalna likovna priredba Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

5. - We are the World - (Mi smo svijet) -

17 - 19.12.1993, Rhein-Main-Halle, Wiesbaden;
Multikulturalna priredba; predstavljanje hrvatskog kulturnog života
u iseljeništvu: Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden i Hrvatska
kulturna zajednica Mainz.

6. - Radni razgovori o ljetnim i drugim jezičnim programima za djecu i mladež -

Zagreb, dani između Božića i Nove Godine (točno vrijeme i mjesto
održavanja utvrdit će se naknadno; Radni razgovori za predstavnike
kulturnih društava, nastavnike hrvatskoga, zainteresirane roditelje:
Hrvatska matica iseljenika i Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden.

7. - Otvoreni radni sastanak predstavnika hrvatskih društava rajnsko-majnske regije -

21.1.1994. u 19 sati; (mjesto održavanja utvrdit će se naknadno)
Razgovori o ciljevima i metodama rada, o suradnji: Koordinacija:
Milan Červinka, AMAC Frankfurt.

8. - Radne skupine

Sve radne skupine Hrvatske kulturne zajednice djeluju redovito;
otvorene su svima koji su zainteresirani.
